Rok X. Lwów dnia 1. Czerwca 1896. Nr 6.



Organ Krajowego Związku Ochotniczych Straży Pożarnych w Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem.

Wychodzi każdego 1-go dnia w miesiącu.

Redakcya i Administracya we Lwowie ulica Sykstuska l. 17.

Przedpłata:
W miejscu: rocznie 2 złr. 40 ct. | Z przesyłką: rocznie 2 złr. 80 ct.
„ półrocznie 1 „ 20 „ | „ półrocznie 1 „ 40 „
Dla członków towarzystw ochotn. straży poż., które należą do Krajowego Związku Och. Str. Poż. z przesyłką rocznie 50 ct.

Ogłoszenia:
Za całą stronicę . . . . . . 5 złr. — ct.
„ ćwierć stronicy . . . . . 1 „ 50 „
Za jeden wiersz petitowy albo jego miejsce 3 centy.

I. Część urzędowa.

WYKAZ

kwot pieniężnych, zapłaconych do kasy Związku w czasie od 20. kwietnia do 20. maja 1896.

Wkładkę na rok 1897. Straż pożarna w Krościenku nad Dunajcem 2·20 złr.

Wkładkę za rok 1896. Straż pożarna w Rymanowie 2·— złr.

Wkładkę za rok 1895. Straże pożarne: w Dublanach 7·20 złr., w Sokalu 4·80 złr., w Wadowicach 5·— złr., w Skotnikach 2·50 złr.

Wkładkę za rok 1894. Straż pożarna w Sokalu (a conto) 0.20 złr.

Wkładki za lata 1894 i 1895. Straże pożarne: w Rudniku 4·40 złr., w Krystynopolu 2·80 złr.

Wkładki za lata 1893, 1894 i 1895. Straż pożarna w Sądowej Wiszni 9·— złr.

Lwów dnia 20. maja 1896.

Naczelnictwo Związku.

Zniżenie przedpłaty.

Na podstawie uchwały Rady Zawiadowczej z dnia 18. kwietnia 1896 zniżoną zostanie z dniem 1. lipca 1896. przedpłata na „Przewodnik pożarniczy“ dla członków tych ochotniczych straży pożarnych, które należą do Krajowego Związku i wynosić będzie rocznie 50 cnt. (półrocznie 25 cnt.)

Komendy tych ochotn. straży poż., które do Związku nie przystąpiły, nie będą już bezpłatnie odbierać tego czasopisma i zę zniżenia korzystać nie mogą, dla nich obowiązuje cena w tytule czasopisma uwidoczniona.

Celem ustalenia nakładu czasopisma, upraszamy o nadsyłanie przedpłaty na drugie półrocze 1896 (po 25 cnt.) najdalej do 20 czerwca 1896.

Naczelnictwo Związku.

WYKAZ

ochotniczych straży pożarnych, które pomimo kilkakrotnych upomnień nie zapłaciły zaległych wkładek na rzecz Związku ochotniczych straży pożarnych w Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Ks. Krakowskiem.

(Według stanu z dniem 26. maja 1896.)

Miejscowość	1890		1891		1892		1893		1894		1895		Razem	
	zł.	ct.	zł.	ct.	zł	ct.	zł	ct.	zł.	ct.	zł	ct.	zł.	ct.
Andrychów	—	—	—	—	—	—	4	70	4	70	4	70	14	10
Bircza	2	—	2	—	2	—	2	—	2	—	2	—	12	—
Brody	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	5	30	5	30
Brzesko	3	—	3	—	3	40	3	40	3	40	3	40	19	60
Brzozów	—	—	—	—	—	—	—	—	3	80	3	80	7	60
Chrzanów	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	90	1	90
Dynów	—	—	—	—	3	—	3	—	1	60	1	60	9	20
Gdów	—	—	—	—	—	—	1	40	1	40	1	50	4	30
Głogów	3	—	5	—	5	—	5	—	5	—	3	—	26	—
Gorlice	—	—	—	—	—	—	—	—	4	20	4	20	8	40
Halicz		—	—	—	2	—	2	—	2	—	2	20	8	20
Jaworów	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3	50	3	50
Jezupol	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	60	2	60
Königsau	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	40	2	40

Miejscowość	1890		1891		1892		1893		1894		1895		Razem	
	zł.	ct.	zł	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.
Kupczyńce	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	70	2	70
Leśniki	—	—	—	—	—	—	2	60	2	60	2	60	7	80
Lubaczów	—	—	1	50	—	—	—	—	1	30	1	—	3	80
Majdan	—	—	—	—	1	60	1	60	1	60	1	70	6	50
Mielec	—	—	—	—	5	20	5	20	5	20	7	—	22	60
Milówka	—	—	—	—	—	—	-	—	2	50	2	50	5	—
Mogilany	-	—	2	80	2	80	2	80	2	80	2	80	14	—
Mościska	—	—	—	—	4	70	4	70	4	70	4	70	18	80
Muszyna	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—	3	—	5	—
Myślenice	7	30	8	—	8	—	8	—	7	80	7	70	46	80
Nadwórna	—	—	3	—	3	50	3	50	3	50	3	50	17	—
Obertyn	—	—	—	—	2	40	2	40	2	40	2	40	9	60
Ołpiny	—	—	—	-	—	—	—	—	—	—	1	30	1	30
Padew kolonia	—	—	—	—	—	—	—	—	1	70	1	30	3	—
Potok złoty	—	—	1	25	2	75	2	75	2	75	2	75	12	25
Raniżów	—	—	2	10	2	90	2	90	2	90	1	50	12	30
Sędziszów	4	—	4	—	4	—	4	—	4	—	4	—	24	—
Sokal	—	—	—	—	—	—	—	—	5	—	—	—	5	—
Staremiasto	—	—	2	50	2	50	5	—	5	—	2	60	17	60
Staresioło	—	—	—	—	—	—	1	40	1	40	2	60	5	40
Strusów	—	—	—	—	2	10	2	10	2	10	2	10	8	40
Sułkowice	—	—	—	—	1	40	1	50	1	50	1	50	5	90
Tarnawica polna	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3	10	3	10
Tarnopol	—	—	3	—	2	60	2	60	2	60	2	60	13	40
Trembowla	—	—	—	—	2	20	2	20	2	10	2	—	8	50
Tłuste	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3	20	3	20
Uhnów	—	—	—	—	—	—	6	80	6	80	2	30	15	90
Wadowice	—	—	—	—	-	—	—	—	5	—	—	—	5	—
Wojnicz	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3	—	3	—
Zbaraż	—	—	4	—	4	—	4	—	4	—	2	40	18	40
Zborów	1	-	1	—	1	—	1	-	1	—	1	—	6	—
Żółtańce	-	—	—	—	—	—	—	—	2	20	—	—	2	20
Żołynia	—	—	—	—	—	—	—	—	1	50	1	10	2	60

II. Z nauki o strażach i pożarnictwie.

Regulamin kursu nauki pożarnictwa.

(Uchwalony na posiedzeniu Komitetu w dniu 23. maja 1896).

§. 1. Celem kursu pożarnictwa jest przygotowanie i wykształcenie strażaków na instruktorów straży pożarnych i udzielanie wiadomości potrzebnych do porządnego i systematycznego prowadzenia obrony pożarnej.

§. 2. Nauka na kursie pożarnictwa dzieli się na dwie części:

A.) Na ćwiczenia z przyrządami pożarnymi, musztrę porządkową i naukę sygnałów strażackich;

B.) Na naukę o sposobach gaszenia różnych pożarów, o próbach przyrządów pożarnych, o ustawach policyjno-ogniowych, wzorowych statutach i regulaminach, tudzież o opatrunkach.

§. 3. Podczas kursu nauki pożarnictwa, który się we Lwowie w dniach od 19. lipca do 2. sierpnia b. r. odbędzie, nauki tej udzielać będą:

ad A.) Pp. Bruno Hryniewicz, Hilary Eliasiewicz i Witołd Bayger, pod przewodnictwem p. Pawła Prauna.

ad B.) Pp. Dr. Karol Kowalski i Antoni Szczerbowski, pod przewodnictwem Dra Alfreda Zgórskiego.

§. 4. Następujący podział godzin ustanawia czas nauki i przedmioty:

Podział godzin nauki na kursie pożarnictwa.

<table>
<tr><th>Godziny</th><th>I.
19/7</th><th>II.
20/7</th><th>III.
21/7</th><th>IV.
22/7</th><th>V.
23/7</th><th>VI.
24/7</th><th>VII.
25/7</th><th>VIII.
26/7</th><th>IX.
27/7</th><th>X.
28/7</th><th>XI.
29/7</th><th>XII.
30/7</th><th>XIII.
31/7</th><th>XIV.
1/8</th><th>XV.
2/8</th></tr>
<tr><td>od 6 do 8 rano</td><td rowspan="4">Nabożeństwo w kościele OO. Karmel. — Poznanie strażnic, wieży obserwacyjnej, telefonu, wspinalni, magazynów, służby na pogotowiu, przepisowego umundurowania i uzbrojenia, przyborów pożarnych [Hryniewicz, Praun]</td><td>Ćwiczenia z przyrządami pożarnymi [Eliasiewicz, Hryniewicz, Bayger]</td><td colspan="4">Musztra porządkowa i sygnały [Hryniewicz i Bayger]</td><td>Ćwiczenia z przyrządami pożarnymi [Eliasiewicz, Hryniewicz, Bayger]</td><td rowspan="4">Ćwiczenia lwowskiej ochotniczej straży pożarnej, [dla uczestników kursu odpoczynek i służba w teatrze]</td><td>Ćwiczenia z przyrządami pożarnymi [Eliasiewicz, Hryniewicz, Bayger]</td><td colspan="4">Musztra porządkowa i sygnały, [Hryniewicz i Bayger]</td><td>Ćwiczenia z przyrządami pożarnymi [Eliasiewicz, Hryniewicz, Bayger]</td><td rowspan="4">Egzamin uczestników kursu, [Cały Komitet]</td></tr>
<tr><td>od 9 do 11 przed pł.</td><td colspan="6">O gaszeniu różnych pożarów, ustawy, statuty, regulaminy i próby przyrządów pożarniczych, [Szczerbowski]</td><td colspan="6">O gaszeniu różnych pożarów, ustawy, statuty, regulaminy i próby przyrządów pożarniczych, [Szczerbowski]</td></tr>
<tr><td>od 3 do 5 po poł.</td><td>Nauka o opatrunkach, [Dr Karol Kowalski]</td><td>O gaszeniu różnych pożarów i t. d., [Szczerbowski]</td><td>Nauka o opatrunkach, [Dr Karol Kowalski]</td><td>O gaszeniu różnych pożarów i t. d., [Szczerbowski]</td><td>Nauka o opatrunkach, [Dr Karol Kowalski]</td><td>O gaszeniu różnych pożarów i t. d., [Szczerbowski]</td><td>Nauka o opatrunkach, [Dr Karol Kowalski]</td><td>O gaszeniu różnych pożarów i t. d., [Szczerbowski]</td><td>Nauka o opatrunkach, [Dr Karol Kowalski]</td><td>O gaszeniu różnych pożarów i t. d., [Szczerbowski]</td><td>Nauka o opatrunkach, [Dr Karol Kowalski]</td><td>O gaszeniu różnych pożarów i t. d., [Szczerbowski]</td></tr>
<tr><td>od 6 do 8 wieczór</td><td>Musztra porządkowa i sygnały, [Hryniewicz, Bayger]</td><td colspan="4">Ćwiczenia z przyrządami pożarnymi, [Eliasiewicz, Hryniewicz, Bayger]</td><td>Musztra porządkowa i sygnały, [Hryniewicz, Bayger]</td><td>Musztra porządkowa i sygnały, [Hryniewicz, Bayger]</td><td colspan="4">Ćwiczenia z przyrządami pożarnymi, [Eliasiewicz, Hryniewicz, Bayger]</td><td>Musztra porządkowa i sygnały, [Hryniewicz, Bayger]</td></tr>
</table>

UWAGA: Gdyby słota przeszkodziła ćwiczeniom z przyrządami pożarnymi lub mustrze porządkowej odbędą się one w godzinach na naukę teoretyczną przeznaczonych.

Służba na wieży obserwacyjnej, służba na ścisłem pogotowiu i na pogotowiu w teatrze, odbywać się będzie w godzinach wolnych od ćwiczeń i nauki teoretycznej.

§. 5. Część **pierwsza** nauki pożarnictwa obejmuje w szczególności:

a) Umundurowanie przepisowe.

b) Opis, cel i zastosowanie uzbrojenia: hełm, toporek, pas zwykły, pas gimnastyków, kółko tylne, sprzączka do podtrzymywania prądu, linewka, splot końcowy linewki, karabinek mały u linewki, karabin u pasa, gwóźdź ratunkowy, gąbka, świstawka, latarka u pasa, taszki do toporków.

c) Opis, cel i zastosowanie przyrządów: haki ogniowe, baby pożarne, drabiny składane, drabiny mechaniczne, gęsiory, okapówki, gonciarki, drabinki dachowe do strzech, do łupku i dachówek, drabinka dachowa składana, most gzymsowy, małe worki ratunkowe, węzły ratunkowe, wór ratunkowy, płótno do zsuwania, koc ratunkowy, mechanizm sikawki, hydrofory, ekstynktory, węże ssące i tłoczące, mostki do przejazdów przez linie wężowe, podpórki do podtrzymywania węży, kantownica na załomy, wieszadła do linii wężowych, nożyce do zamykania prądu, rozdwajacze prądu, bandaże do węży sikawkowych, łączniki (holendry), mijaki (Uebersetzgewinde), zwijadła, rura prądowa, pyszczki, beczkowozy, wozy rekwizytowe, konewki ogniowe, przyrządy dymowe, pochodnie, topory, środki alarmowe, telefon, dzwonki elektryczne, wspinalnia, wieża obserwacyjna.

d) Ćwiczenia z drabinkami, drabinami, mostem gzymsowym, worem ratunkowym, kocem ratunkowym i linewką.

e) Ćwiczenia ze sikawkami.

f) Musztra porządkowa.

g) Szkoła sygnałów.

h) Organizacya ćwiczeń letnich i zimowych.

i) Zarządzenie przy pożarze z małym oddziałem i słabym taborem, przy pomocy mieszkańców.

j) Zarządzenie przy pożarze z pełnym korpusem i pełnym taborem, samoistnie lub przy pomocy mieszkańców.

k) Użycie prądu, kierowanie nim i stanowisko prądnika.

Część **druga** obejmuje w szczególności:

a) Zasady organizacyi straży pożarnych. Ustawa o policyi ogniowej z r. 1891 dla miast i miasteczek. Ustawa o policyi ogniowej dla gmin wiejskich. Ustawa o stowarzyszeniach. Regulamin ogniowy dla miast i miasteczek. Stosunek straży do władz i mieszkańców. Wzorowy statut i regulamin dla straży pożarnych. Statut Krajowego Związku. Instrukcya dla Związków okręgowych. Ustawy budowlane o ile dotyczą bezpieczeństwa ogniowego. Instrukcya dla nocnego pogotowia.

b) Upatrywanie ognia, sygnalizowanie i dostawa przyborów ratunkowych, wyruszanie do pożaru, przybycie do pożaru, stanowisko naczelnika, ratunek w czasie pożaru, uprzątanie pogorzeliska, powrót od pożarów.

c) Nauka o pożarach małych domów parterowych, domów piętrowych, o pożarach piwnicznych, składów z naftą i innymi palnymi materyałami, o ogniach kominowych, o pożarach ukrytych, wieżowych, lasowych, o ogniach wielkich.

d) Rysowanie planów sytuacyjnych.

e) Wyrabianie zadań pożarniczych.

f) Próby wytrzymałości drabin i węży.

g) Próby sikawek (certyfikat odbytej próby), obliczanie siły ssania i wydatność wody, próby z manometrem i wakumetrem.

h) O płynach gaszących i granatach ogniowych.

i) Prowadzenie kancelaryi i druki manipulacyjne.

j) Nauka o służbie strażackiej podczas różnych nieszczęśliwych wypadków.

k) Nauka o opatrunkach, apteka strażacka i opis radzenia sobie w pierwszych momentach wypadków omdlenia, zaczadzenia, stłuczenia, skaleczenia, spieczenia i oparzenia.

§. 6. Na kurs nauki pożarnictwa przyjęci być mogą członkowie straży pożarnych, tudzież na żądanie lub polecenie Wydziałów powiatowych, Zwierzchności gminnych, Dyrekcyi zakładów szkolnych i fabrycznych, obszarów dworskich, Kółek rolniczych, tam gdzie nie ma straży pożarnych, mężczyźni conajmniej 20 lat liczący, nieposzlakowanego życia i fizycznie uzdolnieni.

§. 7. Każdy uczestnik kursu musi posiadać przynajmniej przepisowe ćwiczebne (drelichowe) ubranie i uzbrojenie strażackie, składające się: z butów, spodni, bluzy, hełmu, pasa z karabinkiem i z toporkiem, linewki ratunkowej z karabinkiem.

(Uzbrojenie i umundurowanie nabyć można za pośrednictwem Związku strażackiego).

§. 8. Każdy na kurs przyjęty uczestnik otrzyma kartę legitymacyjną (wzór 1.) i musi z nią przybyć do Lwowa najpóźniej wieczorem 18. lipca b. r., zgłosić się w biurze Krajowego Związku Ochotn. Straży Poż. (ulica Sykstuska, l. 17.), które jest zarazem biurem informacyjnem na czas trwania kursu dla jego uczestników i zająć wskazane mu mieszkanie.

W domach prywatnych, hotelach i t. d bez zezwolenia Komendy kursu mieszkać nie wolno.

§. 9. Uczestnikom kursu ogłoszony zostanie regulamin domowy, do którego winni się ściśle stósować.

§. 10. Wszelkie rozkazy wychodzić będą od Komendy kursu. Komendę stanowią: Zastępca Przewodniczącego Komitetu (p. Paweł Praun) i Sekretarz (p. Antoni Szczerbowski), który pełni zarazem funkcye adjutanta.

§. 11. Podczas trwania kursu prowadzić się będzie Dziennik czynności według wzoru 2., w którym udzielający nauki zapisywać będą wszystko, co każdego dnia uczono. W dzienniku tym wyszczególnieni będą także uczestnicy kursu, którzy naukę opuszczają i w jakikolwiek sposób zaniedbują.

§. 12. Po skończonym kursie rozdane zostaną świadectwa uzdolnienia na **instruktorów przy strażach pożarnych** (wzór 3)

Członkowie Komitetu kursu pożarnictwa tworzą Komisyę egzaminacyjną.

Świadectwa wyda Krajowy Związek Ochotn. Straży Pożarnych na podstawie uchwał Komisyi egzaminacyjnej.

Egzaminom przewodniczyć będą Kierownicy odnośnych części nauki pożarnictwa. (Części pierwszej p. Paweł Praun, części drugiej Dr Alfred Zgórski).

Dwa są stopnie uzdolnienia;

I. Na instruktora przy strażach pożarnych w miastach.
II. „ „ „ „ „ wiejskich.

Uzdolnienie każdego stopnia może być: 1) zupełne i 2) dostateczne.

Poświadczenie co do uzdolnienia w nauce o udzielaniu pierwszej pomocy w przypadkach nagłych i zakładaniu opatrunków za zezwoleniem i pod okiem lekarza zajmuje w świadectwie osobny ustęp.

§. 13. Kandydat, któremu Komisya egzaminacyjna świadectwa uzdolnienia nie przyznała może otrzymać poświadczenie (wzór 4), że w kursie uczestniczył, jeżeli nie zachodzą przeszkody z §. 14.

§. 14. Uczestnik, który nie stósuje się do niniejszego regulaminu i do porządku domowego lub opuszcza ćwiczenia, szkołę i wykłady, nie otrzyma żadnego świadectwa.

§. 15. Koszta stempli i druku świadectw ponosi Krajowy Związek Ochotniczych Straży Pożarnych we Lwowie.

Wzór 1.

Krajowy Związek Ochotniczych Straży Pożarnych w Galicyi i t. d.

L. ....

Karta legitymacyjna

dla

Pana .... z ....

uczestnika Kursu nauki pożarnictwa, który się odbędzie we Lwowie w dniach od 19. lipca do 2. sierpnia 1896.

Lwów, dnia .... 1896.

Zastępca Naczelnika:

(L. S.)

Sekretarz:

Wzór 2.

Dziennik czynności.

Dzień	Godzina od	Godzina do	Przedmiot	Nieobecni	Uwagi i podpis udzielającego naukę

Wzór 3.

Krajowy Związek Ochotniczych Straży Pożarnych i t. d.

L. ....

50 kr.

Świadectwo.

Pan .... urodzony dnia .... 18....
w .... odbył we Lwowie czternastodniowy kurs nauki pożarnictwa w dniach od .... do .... b. r. i na podstawie złożonego egzaminu praktycznego i teoretycznego ze służby i nauki pożarnictwa uznany został za .... uzdolnionego do pełnienia obowiązków instruktora przy strażach pożarnych ....

W nauce o udzielaniu pierwszej pomocy w przypadkach nagłych i zakładaniu opatrunków za zezwoleniem i pod okiem lekarza jest .... uzdolniony.

We Lwowie, dnia .... 18........

(L. S)

Naczelnik Związku:
....

Komisya egzaminacyjna:

Członkowie:
....
....
....
....

Przewodniczący:
....
....

Sekretarz:
....

> Skala ocenienia:
>
> Uzdolnienie I. stopnia na instruktora przy strażach pożarnych w miastach.
>
> Uzdolnienie II. stopnia na instruktora przy strażach pożarnych wiejskich.
>
> Uzdolnienie każdego stopnia: 1) zupełne
> 2) dostateczne.

Wzór 4.

Krajowy Związek Ochotniczych Straży Pożarnych i t. d.

L. ....

Poświadczenie.

Pan .... urodzony dnia .... 18........
w .... uczestniczył w czternastodniowym kursie nauki pożarnictwa, który się odbył we Lwowie w dniach od .... do .... lecz nie uzyskał jeszcze świadectwa uzdolnienia na instruktora przy strażach pożarnych.

We Lwowie, dnia .... 18........

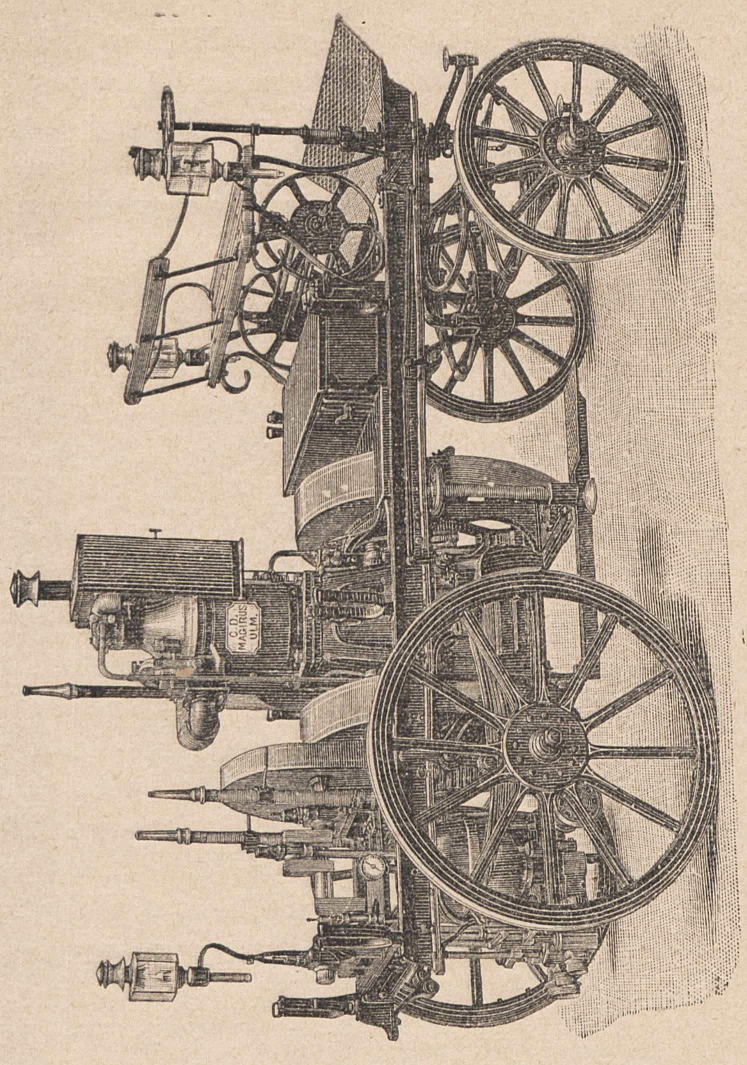
(L. S.)

Zastępca Naczelnika:
....

Sekretarz:
....

Sikawka poruszana motorem naftowym.

Do najnowszych wynalazków w dziedzinie pożarnictwa, należy sikawka poruszana motorem naftowym, którą słynny fabrykant sikawek i przyborów ogniowych *C. D. Magirus w Ulm* wystawił jeszcze w roku 1893. podczas Zjazdu niemieckich straży pożarnych w Monachium,



Wóz, na którym ta sikawka spoczywa jest 3·25 m. długi, 1·75 m. szeroki a 2·20 m. wysoki. Zbudowany jest z żelaza, na resorach, posiada 3 siedzenia, 3 latarnie i skrzynię na drobne przybory, tudzież przyrząd do zaprzęgania koni. Przyrząd do pompowania posiada dwa pionowe cylindry z 4. również pionowo umieszczonymi wentylami, do których dostęp jest łatwy. Kocioł wietrzny posiada manometr, wskazujący przy normalnym ruchu ciśnienie 5—6 atmosfer. Oprócz wietrznika tłoczącego, jest także wietrznik ssący. Sikawka posiada przyrząd, który wprowadza wodę do wietrznika ssącego zamiast do węży tłoczących, jeżeli chwilowo wody nie potrzebujemy, przyczem atoli ruch motoru nie zostaje wstrzymany.

Motor ten o sile 8 koni, wymaga do obsługi jednego człowieka, może w przeciągu 5 minut funkcyonować, dostarcza na minutę 500 litrów wody (na godzinę 30.000 litrów) a prąd wody o wylocie 18—20 $^{m}/_{m}$ średnicy, dosięga 40 metrów. Wydatek na naftę, potrzebną do ruchu motoru, wynosi 40 cent. na godzinę.

III. Ruch towarzystw strażackich.

Janów koło Lwowa.

Dążąc wytrwale do postawienia Towarzystwa ochotniczej straży ogniowej w Janowie na takiej stopie, by zadanie swe statutem przepisane w zupełności spełnić mogło, staraniem naszem było dbać o wydoskonalenie straży czynnej w technice gimnastycznej i pożarnej jak również o zaopatrzenie tej straży w potrzebne narzędzia i rekwizyta pożarne. — Co w tym kierunku zdziałaliśmy niechaj to krótkie zestawienie świadczy. Przedewszystkiem wystawiło Towarzystwo wspinalnię, celowi jakiemu ma służyć zupełnie odpowiedni i sprawiono dalsze rekwizyta a to: dwie pochodnie do nocnych ogni, 2 drabinki dachowe (gęsiory) 3 drabinki piętrowe — drabinę stojącą — trąbki sygnałowe i linewkę, w końcu co najważniejsza, sprowadziliśmy czterokołową sikawkę. By pokryć wydatki a które jak zestawienie kasowe świadczy były bardzo znaczne, obmyślał i Wydział środki przysporzenia funduszów Towarzystwu świadczy o tem urządzenie zabawy ludowej — świadczą wkładki członków wspierających, które w porównaniu z rokiem 1894 nieco wzrosły, gdyż Wydział kilku członków którym instytucya nasza nie jest obojętną pozyskał a pozycya ta dochodu tem korzystniejsza, gdy się zważy, że z Towarzystwa z powodu niepłacania wkładek przez 2 lata 13 członków wykreśliliśmy. Uwidocznione w zestawieniu kasowem długi z rocznych dochodów Towarzystwa mogą być pokryte zwłaszcza, że spłata resztującej ceny kupna za sikawkę w kwocie 400 złr. na cztery roczne raty rozłożona (nie jednę, ale dwie pierwsze raty pokrył Wydział obecny) zaś termin płatności ceny kupna za materyał tarty przypadnie w sierpniu roku 1896.

Ćwiczenia gimnastyczne na przemian ze szkołą sygnałów wykładami o pożarnictwie jak i ćwiczenia pożarnicze odbywały się od Maja do końca Września co tydzień a ćwiczenie roczne odbyło się 29. Września.

Korpus straży brał udział w popisie wszystkich straży pożarnych w powiecie grudeckim istniejących, a który w Gródku 22. Września się odbył.

W siedzibie Towarzystwa w roku tym nie było pożaru.

Poczuwamy się do miłego obowiązku podziękowania Szanownym Zarządom dóbr Janowa i Lelechówki, pierwszemu za bezpłatne udzielenie materyału budulcowego — drugiemu za znaczne obniżenie ceny kupna materyału tartego do spinalni potrzebnego — tudzież wszystkim Panom którzy w jakikolwiek sposób towarzystwu łaskawe względy okazywali.

Wydział.

Tuchów.

Straż ochotnicza tutejsza liczyła w roku ubiegłym 20 członków czynnych i miała sposobność po dwa razy ze skutkiem pomyślnym stanąć do walki z pożarem tu na miejscu. Odbywała począwszy od 15 maja do końca września pogotowie nocne składające się z 2 ludzi; odbywała w porze wiosennej ćwiczenia w marszu, w porze jesiennej ćwiczenia z przyrządami. Występywała przy większych uroczystościach kościelnych jak również w dzień urodzin i imienin Najjaśniejszego Pana.

W roku 1895 odbył Wydział 4 posiedzenia, na których załatwiono sprawy dotyczące stowarzyszenia, a w szczególności sprawy zakupienia 10 parcianych konewek, wymiany wózka rekwizytowego, ustanowienia pory pogotowia nocnego i sposobu wykonywania; sprawę wystawienia wspinalni na podstawie kosztorysu przedłożonego przez fachowego tutejszego męża, który w tym celu zbadał budowę wspinalni w Tarnowie; przyjęcie sprawozdania kasowego, przyjęcie

sprawozdania naczelnika straży co do stanu mundurów; wystosowania odezwy do właścicieli koni przyznając nagrodę za najszybsze dostarczanie koni w razie wydarzonego pożaru; przyjęcie sprawozdania naczelnika straży ze zjazdu tarnowskiego okolicznych straży pożarnych; postanowienia co do wyboru miejsca na wspinalnię, przyjęcia do wiadomości sprawozdania komisyi rewizyjnej co do stanu kasy za rok 1894.

Osobne sprawozdanie kasowe wykazało dochód w roku 1895 w kwocie 400 złr. $54^1/_2$ ct. a rozchód 271 złr 44 ct.

Willamowice, dnia 8. marca 1896.

Doroczne Walne Zgromadzenie członków tutejszej ochotniczej straży pożarnej odbyło się dnia 25. lutego b. r., na którem wybrano naczelnikiem p. Jana Schneidra, zastępcą p. Franciszka Piskorka; do Wydziału zaś weszli pp. Józef Latosiński, Adolf Zontek, Jan Nikiel i Józef Hanik.

Dnia 6. marca b. r. uczestniczyła tutejsza ochotnicza straż pożarna w uroczystym a smutnym obrzędzie sprowadzenia zwłok ś. p. ks. Franciszka Foxa, profesora gimnazyalnego z Nowego Sącza, który cały prawie majątek swój zapisał na budowę kościoła w rodzinnem swem miasteczku Wilamowicach. Straż ogniowa z pochodniami towarzyszyła żałobnemu orszakowi z dworca kolejowego do kościoła, na drugi zaś dzień po nabożeństwie żałobnem odprawionem przy udziale licznego duchowieństwa, dziatwy szkolnej, po niosła straż na barkach zwłoki ukochanego Dobrodzieja na miejsce wiecznego spoczynku.

Zastępca naczelnika straży pożarnej z Nowego Sącza p. Jasica, który zwłoki zmarłego tutaj odprowadził, odwiedził zebranych członków straży, a zachęcając tychże do pracy, jedności i wytrwałości, ofiarował 3 złr. na sztandar straży tutejszej. Straż pożarna żegnała go z serdecznem uczuciem wdzięczności i przyjaźni.

Lwów.

Dnia 19. kwietnia 1896 po południu odbyło się walne zgromadzenie ochotniczej straży ogniowej „Sokół“ w lokalu towarz. w rynku l. 17. Przewodniczył prezes pan Robert Klein. Przedłożone walnemu zgromadzeniu sprawozdanie zarządu za rok ubiegły wykazuje bardzo pomyślny rozwój tej instytucyi.

Korpus pod komendą długoletniego naczelnika p. Brunona Hryniewicza brał czynny udział w 5 większych pożarach sygnalizowanych i 13 niesygnalizowanych w mieście, oraz w sąsiednich miejscowościach. Towarzysze korpusu pełnili przez cały rok codziennie pogotowie pożarne w teatrze w liczbie pięciu i jednego dziesiętnika. Od początku maja do końca września odbywano ćwiczenia letnie z przyrządami w dziedzińcu ratuszowym, nadto zaś urządzano marsze za miasto dla obznajomienia się z położeniem okolicy i przedmieść, które prawie z każdym dniem rozszerzają się. W sezonie zimowym odbywano ćwiczenia gimnastyczne pod kierownictwem fachowego nauczyciela. Ogniskiem życia towarzyskiego strażaków jest „kółko zabawowe“, które urządziło w zimie szereg przedstawień amatorskich, w lecie zaś wycieczek. Nadto obchodzone były uroczyście wszystkie ważniejsze rocznice patryotyczne. Towarzystwo posiada bibliotekę, złożoną z 861 tomów. Zamknięcie rachunkowe za rok 1895 wykazuje 5212 zł. dochodu, fundusz rezerwowy wynosi 3487 zł. w papierach i 1000 zł. gotówką. Inwentarz reprezentuje wartość 4920 zł. Cały majątek tow. doszedł do pokaźnej cyfry 9.822 zł. Sprawozdanie to po krótkiej dyskusyi przyjęto do wiadomości, udzielając wydziałowi, na wniosek komisyi rewizyjnej, absolutoryum z jego czynności. Prezesem na r. 1896 wybrano przez aklamacyę ponownie p. Roberta Kleina, który około rozwoju tow. położył znaczne zasługi, z wdzięczności za co walne zgromadzenie mianowało go jednogłośnie członkiem honorowym towarzystwa.

W dalszym ciągu do Wydziału wybrano pp. Alfreda Bojarskiego, Franciszka Domiszewskiego i Michała Gawalewicza, sąd polubowny i komisya kontrolująca pozostały w składzie dotychczasowym. Zastępcą naczelnika wybrany został p. Jan Rein. Wybór ten nastąpił wskutek rezygnacyi p. Jana Klapkowskiego, który po dziewietnastoletniej czynnej i pożytecznej służbie przy straży ochotniczej we Lwowie objął z dniem 1. maja stanowisko naczelnika straży ogniowej miejskiej w Jarosławiu.

Ochotnicza straż pożarna „Sokół“ istnieje już w naszem mieście od lat 27 i liczy 19 członków honorowych, i 101 wspierających, a 90 czynnych. Korpus ochotniczej straży pożarnej dzieli się na sześć oddziałów.

Tarnów d. 8. maja 1896.

Dnia 4. maja br. byli mieszkańcy Tarnowa świadkami pięknej uroczystości. — W dniu tym jako dniu swego patrona udały się tutejsze straże pożarne tak ochotnicza jak i etatowa ze sztandarem i muzyką na nabożeństwo do klasztoru OO. Bernardynów. Podczas nabożeństwa wygłosił ks. Dr. Górka wzniosłe kazanie na tle patryotyczno-zawodowem, które wielu słuchaczom łzy z oczu wycisło, zakończając słowami: „jako żołnierze Św. Floryana mają stać przed sztandarem w obronie wiary i wolności!“

Po nabożeństwie odbyła straż pożarna pod dowództwem naczelnika P. Jamrowicza defiladę przed burmistrzem miasta Panem Rogoyskim, Prezesem Rady zawiadowczej straży ochotniczej pożarnej P. Dr. Stojałowskim, członkami Rady zawiadowczej i innymi dygnitarzami miasta.

Po skończonej defiladzie burmistrz Rogoyski przemówiwszy stósownie, wręczył członkowi straży Władysławowi Skórskiemu nadesłany ze Związku krajowego list pochwalny, za wyratowanie podczas jednego z ostatnich pożarów parobka i 2 koni.

Następnie udali się członkowie straży ochotniczej pożarnej wraz z burmistrzem i prezesem do sali stowarzyszenia „Gwiazda“ na walne zgromadzenie, na którem jednogłośnie zamianowano Księcia Adama Sapiehę Naczelnika Związku Krajowego — członkiem honorowym, o czem Go telegraficznie natychmiast powiadomiono.

Mielec.

W dniu 29. marca 1896 zorganizowałem straż pożarną ochotniczą w gminie Jaślany, a 12. kwietnia 1896 w gminie Wola pławska.

W Jaślanach wstąpiło 49. członków czynnych do straży i wybrało sobie na naczelnika straży włościanina Tomasza Kłodę, jego zastępcą Michała Rzeźnika.

W Woli pławskiej wstąpiło 46 członków i wybrało sobie naczelnikiem Jana Reca jego zastępcą Stanisława Bieńka.

Obie gminy Jaślany i Wola pławska otrzymały po jednej sikawce ssąco-tłoczącej, sprowadzonej przez Wydział powiatowy za pośrednictwem Akc. Towarzystwa handlowego. Sikawki te zostały przy pomocy strażaków wprawnych mieleckiej straży pożarnej wypróbowane i okazały się jako bardzo dobre.

Praktyczne ćwiczenia obu nowo zorganizowanych straży przeprowadziłem.

Dziadyk lustrator maj gm.

Stare sioło.

W dniu 3. maja 1896 odbyło się Walne Zgromadzenie, na którem naczelnik straży złożył sprawozdanie z czynności Wydziału i wybrano nowy Zarząd. Skład nowego Wydziału jest następujący: Ignacy Smalawski prezes, Szymon Spennadel naczelnik korpusu, Ksiądz Kanonik Antoni Andrzejowski, Józef Tęczarowski, Franciszek Hroboni, Paweł Domiszewski — członkowie Wydziału; Feliks Gdula, adjutant a Bernard Stramer sekretarz. Nadto do Rady strażackiej wybrano Filipa Romańczuka i Maksa Buksbauma.

IV. Kronika pożarów.

Katastrofa w Lille.

Z Paryża donoszą o katastrofie, jaka się zdarzyła w Lille. Oto zapalił się tam śliczny starożytny kościół. Mimo usiłowań straży pożarnej, nie zdołano opanować coraz dalej szerzącego się ognia. Nareszcie z ogromnym hukiem runęły dzwony z wysokości 30 metrów, a płomień przeniósł się nawet na szpital sąsiedni. Jedni z chorych, silniejsi nieco, poczęli sami uciekać w bieliźnie tylko, innych, w liczbie około 300, musieli żołnierze przenieść do poblizkiej szkoły, jednakże podczas transportu umarło 8 chorych. Niedość na tem; żołnierze użyci do przenoszenia, splądrowali aptekę szpitalną i zabrali z niej flaszki sądząc, że zawierają spirytus a to były najrozmaitsze trucizny. Dwudziestu pięciu żołnierzy, którzy się raczyli wrzekomą wódką otruło się, a siedmiu z nich nawet zaraz umarło, ratunek bowiem był nadzwyczaj utrudniony, gdyż lekarze nie wiedząc, jaką który żołnierz połknął truciznę, nie wiedzieli jakie mu dać antidotum. Jeden z żołnierzy, kiedy napad kurczowy minął, ze śmiechem oświadczył, że jest zupełnie zdrów, ale zaledwo to wymówił, padł bez życia.

Pożar wzniecił przez nieostrożność prawdopodobnie pewien robotnik giserski, Belg z pochodzenia, który miał naprawiać pęknięty jeden z dzwonów. Ponieważ zaś twierdził, że zna tajemnicę, której nie chce zdradzić, a dzięki której naprawy może dokonać bez zdejmowania dzwonu z wieży, nie chciał aby ktokolwiek był przy nim. Od czasu pożaru robotnik ten znikł bez śladu.

Tarnów.

W dniu 25. kwietnia b. r. o godzinie 10 w nocy wybuchł pożar w strażnicy wojskowej przy ulicy Gumieńskiej. Do strażnicy dotykały magazyny wojskowe ze sianem, słomą i drzewem i te dzięki energicznie i szybko przeprowadzonej akcyi zdołano uratować.

Żółtańce.

Dnia 15 kwietnia 1896 spaliła się chata i szopa Anny Sawickiej. Straż pożarna w Żółtańcach w liczbie 22. towarzyszy zlokalizowała i zupełnie ugasiła pożar.

V. Rozmaitości.

Kurs nauki pożarnictwa.

Komitet kursu nauki pożarnictwa odbył dwa posiedzenia, na których ukonstytuował się wybierając przewodniczącym Dra Alfreda Zgórskiego, zastępcą przewodniczącego Pawła Prauna, sekretarzem Antoniego Szczerbowskiego, i uchwalił regulamin kursu, ogłoszony w dzisiejszym numerze „Przewodnika pożarniczego“.

Komitet wniósł także prośbę do c. k. Dyrekcyi kolei państwowych o zniżenie ceny biletów jazdy dla uczestników kursu i kilka próśb o przybory pożarne i sale na wykłady i umieszczenie kursistów.

Skutecznym środkiem przeciw palącej się nafcie jest m l e k o. Przypadek zdarzył, że sługa rzuciła na ziemię palącą się lampę naftową, wylała na płomień garnek mleka i ze zdziwieniem spostrzeżono, że płomień zaraz przygasł. Dało to powód jednemu z laboratoryów chemicznych w Niemczech do robienia doświadczeń nad skutecznością tego środka gaszącego. Napełniono talerz na 3 milimetry naftą i zapalono ją. Wysoko buchającemu płomieniowi nie można było laniem wody nic zrobić, podczas gdy nalane na talerz mleko ugasiło go natychmiast. Trudniej działa ten środek przy gaszeniu nafty, która się szeroko rozlała i wsiąkła w tkaninę. Tu zarzucenie derki, płachty i tp. celem usunięcia przystępu powietrza jest najskuteczniejszem. Tam wszakże gdzie płonie nafta na ograniczonej przestrzeni, nie rozlewając się i nie wsiąkając szybko, może być mleko jako środek gaszący z dobrym skutkiem zastosowane.

„Przewodnik przemysłowy“.

Przeciw oparzeniu. Środek zapobiegający oparzeniu, wynalazł świeżo uczony francuski Therry. Stało się to sposobem przypadkowym. Therry miał przez jakiś czas do czynienia z kwasem pikrynowym jako środkiem dezinfekcyjnym. W czasie doświadczeń skóra na rękach badacza niejednokrotnie była zwilżona roztworem kwasu. Także się zdziwił uczony, gdy mu w kilka dni później padła na rękę kropla

Palącego się fosforu, a pomimo to nie czuł wcale bolu. Chcąc się dowodniej przekonać, puścił na skórę ręki kroplę palącego się laku — również bolu nie czuł. Widocznie więc kwas pikrynowy znieczulił skórę tak skutecznie, iż palące się nawet substancye nie powodują oparzenia. Tlierry zamierza ogłosić rezultaty swoich badań nad tą własnością kwasu pikrynowego po stwierdzeniu, czy kwas ten jako silna trucizna nie wpływa szkodliwie na organizm zabezpieczającego się od oparzenia i jakiego roztworu kwasu używać należy. *„Przewodnik przemysłowy“*.

NA WESOŁE CHWILE.

Dziecinna wyobraźnia.

Mama (czyta): Piękny królewicz pędził przez las na rumaku ognistym...

Mała Zosia: I nie spalił się królewicz, mamusiu?...

Wierny sługa. Dnia 21. marca 1896 paliła się willa p. Rawskiego we Lwowie.

Służbodawca (do służącego): Ratuj rzeczy!

Służący: „Dziękuję Wielmożnemu panu za służbę!“

VI. Poczta Redakcyi.

Djablik drukarski. W podziale na okręgi lustracyjne w N. 5. naszego pisma opuszczono powiat wielicki, który należy do II-go okręgu lustr“. (Dr. Zygmunt Miczyński z Wieliczki, lustratorem). We wykazie straży, które należą do Związku opuszczono ochotniczą straż pożarną w Łańcucie.

Panu S. K. w B.

Jednorazowe ofiarowanie na cele straży pożarnej kwoty 10 złr. lub 20 złr. nie jest jeszcze takim czynem, za który stowarzyszenie ochotniczej straży pożarnej było obowiązane mianować kogoś członkiem honorowym.

Nie szafujmy tymi dyplomami na członków honorowych, bo wreszcie prawdziwej zasługi około rozwoju instytucyi ochotniczych straży pożarnych nie będziemy mieli czem odznaczyć.

Panowie, których najwyższą odznaką obdarzyliście, są w stanie i powinni takie przynajmniej kwoty corocznie składać jako członkowie wspierający, są bowiem właścicielami sąsiednich wsi a co najważniejsze są interesowani, bo u siebie nie mają straży pożarnych.

Podziękowanie.

Wydział Rady powiatowej w Krakowie na prośbę przez Komendę straży wniesioną, udzielił nam zapomogę w kwocie 50 złr., za które składamy „Bóg zapłać!“

Piekary, dnia 15. kwietnia 1896.

Antoni Kubera,
naczelnik str.

Redaktor odpowiedzialny: Szczerbowski Antoni. Nakładem „Związku ochotniczych straży pożarnych“.
Z drukarni Pillera i Spł. we Lwowie.